

There is a difference between them regarding a בעולה to a Kohain Godol - איכא בינייהו בעולה לכהן גדול -

OVERVIEW

The תורה writes¹ regarding a מאנס that ולא תהיה לאשה; the מאנס must marry the אנוסה. There is a dispute between שמעון התימני (who interprets this פסוק to mean that he must pay her קנס only if she is a הויה בה שיש בה הויה), and ר' אשה [that (קידושין תופסין בה בה)], and אשה (who maintains that the פסוק requires that she should be an אשה (הראויה לקיימא). The גמרא asked what is the practical difference between them according to ר' ישבב, if he maintains that אין קידושין תופסין even by עשה חייבי עשה (according to ר"ע), since if it is not ראויה לקיימא (for she is forbidden to him [even by an עשה]) she is not a הויה בה שיש בה הויה. The גמרא answered that there is a difference in the case of a בעולה to a גדול; where she is לקיימא, since she is not a בתולה; however קידושין תופסין since it is an כלה שוה בכל. There is a dispute between רש"י and תוספות as to the meaning of בעולה לכה"ג.

פירש בקונטרס² בעולה שלא כדרכה³ -

מאנס כה"ג was explained that she was **נבעל in an unnatural manner** before the כה"ג was her; therefore she is still considered a בתולה regarding the laws of מאנס, but she is אסורה to the כה"ג for she is not considered a בתולה regarding her permissibility to a כה"ג.

תוספות asks:

וקשה דפלוגתא דרבי מאיר ורבי אלעזר היא בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נט,א ושם) -

And there is a difficulty with פרש"י, for this depends on a dispute between ר"מ - פרק הבא על יבמתו in ור"א

אי כשירה לכהן גדול -

Whether a בעולה שלא כדרכה is permitted to a כה"ג -

והוה ליה למימר ולרבי מאיר דאמר כשירה לכהן גדול מאי איכא למימר -

So the גמרא should have said, 'but according to ר"מ who maintains that a בעולה is כשרה לכה"ג, what can we say' is the difference between שמעון התימני and רשב"מ (since it is הויה בה שיש בה הויה). The גמרא should have asked this question -

כדקאמר ולרבי עקיבא דאמר כולי-

¹ דברים (תצא) כב,כט.

² בד"ה בעולה. The difficulty is, if he was מאנס a בעולה the whole פרשה of מאנס does not apply; it applies only if one was בתולה a מאנס.

³ It seems that רש"י maintains that a בעולה שלא כדרכה is אסורה לכה"ג, therefore (even though קידושין תופסין בה, since it is an אשה הראויה לקיימא), nevertheless she is not an לקיימא (עשה שאינו שוה בכל).

Just as the גמרא asked previously, 'and according to ר"ע who maintains, etc. אין what is the difference between them',⁴ the same question should be asked according to ר"מ.

answers:⁵ תוספות

ואומר רבינו יצחק דמרבי עקיבא פריך שפיר -

And the ר"י answers that the גמרא's question from ר"ע was a proper question -

כדי לאוקומי רבי שמעון בן מנסיא שהוא בתרא כרבי עקיבא שהיה רבו⁶ -

In order to establish the view of רשב"מ, who was a later תנא, like ר"ע who was his רבי, and maintained תוספות בהייבי לאוין -

אבל בהא לא חייש אי פליג רבי מאיר ארבי שמעון בן מנסיא -

However in this case of גמרא is not concerned if ר"מ disagrees with רשב"מ, since ר"מ was not the רבי of רשב"מ, therefore we can say that רשב"מ agrees with ר' אלעזר that a כדרכה שלא בעולה is אסרה לכה"ג and therefore there is a difference between רשב"מ and ר' התימני regarding a לכה"ג (שלא כדרכה) since she is not לקיימה ראויה (for a כדרכה is אסורה לכה"ג) however הויה יש בה since it is an שוה בכל

offers an alternate explanation of לכה"ג תוספות

ורבינו חננאל פירש דהכא לא מיירי בבעולה מאחר אלא בכהן גדול שאנס בתולה גמורה⁷ -

And the ר"ה explained that we are not discussing here a case where the כה"ג was a woman who was (שלא כדרכה) נבעלה from another man (as רש"י maintains), but rather we are discussing a case of a כה"ג who was a regular מאנס, but since he was מאנס her so that now she is a בעולה -

ולא חשיבה ראויה לקיימה⁸ -

Therefore she is not considered לקיימה ראויה.

⁴ It is evident from that question that the גמרא expects there to be a difference between רשב"מ and שמעון התימני according to all views (even a minority view [like ר"ע]). It would therefore be appropriate that the גמרא should also ask מאי בנייהו according to ר"מ.

⁵ The answer is that the גמרא does not mean that there needs to be an איכא בנייהו according to all views (even the view of ר"מ), but rather that there should be an איכא בנייהו [even] according to ר"ע as תוספות explains. See TIE previous footnote # 15.

⁶ Presumably רשב"מ agrees with ר"ע, who was his רבי, that אין קדושין אשה. אשה הראויה לקיימה רשב"מ maintains she has to be ראויה לקיימה רשב"מ. so we need to understand what is the difference between רשב"מ and שמעון התימני who maintains אשה אין קדושין אשה. ר"ע is seemingly the same as ר"ע which according to ר"ע הויה שיש בה הויה.

⁷ This readily explains why there is a קנס, since she is a 'regular' בתולה.

⁸ The requirement of לקיימה ר"ע (פ' ר"ה) was not לקיימה ר"ע (פ' ר"ה) when the כה"ג wants to be מקדש her (and marry her), he is marrying a בעולה, which is אסורה to him. It seems that according to רש"י the requirement of לקיימה ר"ע (פ' ר"ה) (meaning either ראויה לקיימה or יש בה הויה) is referring to the status of the woman before the אונס (and therefore רש"י cannot agree to the ר"ה), however according to the ר"ה the requirement of לקיימה ר"ע (פ' ר"ה) refers to the woman's status (even) after the אונס (so אסורה לכהונה makes her בעולה עצמו).

anticipates a difficulty: תוספות

אף על גב דאמר בהבא על יבמתו אנוסת עצמו ומפותת עצמו לא ישא ואם נשא נשוי -
And even though the states in ברייתא 'a should not marry a woman who was forced by him or one who was seduced by him, but nonetheless if he married her he may remain married to her. Therefore it seemingly appears that אנוסת עצמו is לקיימה, ראויה לקיימה, so again there is no difference between שמעון התימני and – (ולא תהיה לאשה אנוסת עצמו qualifies for רשב"מ) (for according to both of them)

responds: תוספות

מכל מקום כיון דלכתחלה לא ישא לא חשיבה ראויה לקיימה דהאי לא ישא הוי מן התורה -
Nevertheless, since initially he may not marry her, therefore she is not considered (לכתחלה) is a prohibition, so at this point when we are considering whether the קנס כה"ג we say she is not an אשה הראויה לקיימה, since now he is forbidden from marrying her -

אף על גב דאם נשא נשוי¹⁰ -

Even though that if he married he may remain married, this does not contradict that the prohibition is מן התורה, for we find -

הכי נמי אמר¹¹ בוגרת ומוכת עץ לא ישא ואם נשא נשוי -

The same thing regarding a בוגרת ומוכת עץ where the rules that the כה"ג should not marry them, but if he married them he may remain married -

אף על גב דהוי מן התורה כדמוכח התם¹² -

Even though that the prohibition for a כה"ג to marry a בוגרת or a מוכ"ע is from the תורה as is evident there. This proves that there can be an איסור לכתחלה to marry and בדיעבד one is permitted to remain married.

offers additional proof that אנוסת עצמו is מאסורה מה"ת: תוספות

ועוד דקאמר התם¹³ מתיב רבא ולו תהיה לאשה באשה הראויה לו פרט אלמנה לכהן גדול -
And furthermore, for the גמרא states there, 'רבא challenged the view of the one who maintains that a כדרכה שלא בעולה is בעולה לכה"ג; it is written in the תורה regarding the מאנס, 'and she shall be for a wife to him'; this is expounded to

⁹ יבמות נט,ב.

¹⁰ Generally in תורה laws we do not find a difference between לכתחלה and בדיעבד (if something is איסור לכתחלה it is (אסור בדיעבד) [usually], and since here the rule is if he married בעולת עצמו illegally he is permitted to remain married to her, this would indicate that the prohibition to marry עצמו בעולת is not התורה, מן התורה, but only מדרבנן rejects this notion. See 'Thinking it over'.

¹¹ יבמות נט,א.

¹² We derive the איסור of a בוגרת ומוכ"ע to a כה"ג from the פסוק of (ויקרא [אמור] כא,יג) of פסוק.

¹³ יבמות נט,א.

mean that the rule of קנס applies only **to a wife who is fit for him, which excludes the case of a widow to a כה"ג**; if the כה"ג was מאנס an אלמנה he does not have to pay קנס, since she is not fit to be his wife, for a כה"ג is forbidden to marry an אלמנה. רבא continues with his question -

היכי דמי אילימא בכדרכה מאי איריא משום אלמנה תיפוק ליה דהויא לה בעולה¹⁴ -

What is this case of a אלמנה לכה"ג, which the תורה excludes, if he was מאנס her in the normal manner, why is it necessary to teach us that he is פטור from קנס because she is an אלמנה, you can derive that he would be פטור from קנס even if she was not an אלמנה, but because she is a בעולה (from the אונס of the כה"ג), so now she is not an אשה הראויה לו -

משמע דבעולת עצמו אסורה לו מן התורה¹⁵ -

It is apparent from that גמרא that a woman who a כה"ג was בועל, is forbidden to him מן התורה.

ורבינו תם לא פירש¹⁶ כן:

However the ר"ת did not explain this גמרא in this manner as the ר"ח explained it.

SUMMARY

אסורה לכה"ג according to רש"י means that he was מאנס a woman who was בתולה גמורה בועל a כה"ג the ר"ח. נבעלה שלא כדרכה (previously) and she becomes אסורה for him to marry her since now she is not a בתולה.

THINKING IT OVER

How can we reconcile that מה"ת there is no such rule that something is אסור לכתחלה (בוגרת ומו"ע or) בעולת עצמו and nevertheless we can maintain that אסורה לכה"ג is no איסור?¹⁸

¹⁴ רבא there concludes, therefore we must say that he was בועל the אלמנה and the only reason she is אסורה is because she is an אלמנה, but not because she is a כה"ג, so this contradicts the view that a בעולה is אסורה לכה"ג is שלא כדרכה.

¹⁵ If the בעולת עצמו of איסור is only מדרבנן, how can רבא ask why is it necessary to disqualify her because she is an אלמנה, since we can disqualify her because she is a בעולת עצמו; but the אלמנה is מה"ת and אסורה עצמו is only מדרבנן, and the תורה, so what is רבא's question. Therefore we must conclude that בעולת עצמו is also אסורה לכה"ג מה"ת.

¹⁶ See תוס' שאנץ that the ר"ת maintains that אסורה בעולת עצמו is only מדרבנן (and she cannot 'לאשה' מדרבנן).

¹⁷ See footnote # 10.

¹⁸ See סוכ"ד אות יח.